

Territori i aprenentatge.

Published by [Neus Molina Alfonso](#) [1] on 21/11/2018 - 19:42 | Last modification: 17/03/2026 - 17:32

ELS CAMINS DE LA DOCÈNCIA: LA HUMANITAT DELS HUMANS.

DEL PLURAL AL SINGULAR.

DE GENERACIÓ EN GENERACIÓ: LA IDEA MATEIXA DEL LLEGAT

El territori com a font d'aprenentatge cultural

amb Itziar González

"Actuar en el territori implica mostrar allò amagat"

Itziar González és arquitecta, però no per construir grans edificis que es mengen la costa de les ciutats, ni per enderrocar arbres i partir les muntanyes. Per González, la idea de l'arquitectura està lligada al dibuix, i el dibuix a l'origen mateix que ens fa humans.

De les coves on habitaven els primers humans del neolític -dels qui parlà Arsuaga a la primera sessió d'Interacció- fins a les cases d'ara, hi ha un fil invisible que connecta la llar amb el dibuix. Un espai d'expressió íntim que, capa a capa, entronca amb la realitat mateixa i ens acosta als que, abans que nosaltres, formaren i habitaren un lloc.

Així, per González actuar al territori passa per mostrar el fet amagat: la vida de les persones. Les que sustenten i fan créixer el territori. El territori entès com una massa continua que ens precedeix, i a les persones com a personatges de les escultures de Giacometti: amb una base àmplia que ens enlaira i ens afini. Ens permet créixer.

Ars est celare artem

(Rera l'art hi ha l'artesa)

"Els pobles no els han construït els urbanistes, sinó les persones". D'aquesta manera -també des de l'administració- cal retornar a cercar les capes invisibles, el quadern de bitàcola per fer de les ciutats espais per habitar. Retornar l'anonimat a les ciutats per reconvertir-les en un territori comú i reciclar estructures. Treballar per capes.

"Una de les propostes que vaig fer per la remodelació de la plaça Lesseps va ser integrar els alumnes d'una escola de primària perquè hi diguessin la seva. En un llenç blanc, les nenes i els nens van anar dibuixant com volien i què hi volien a la seva plaça. Cada classe hi deia la seva. El llenç es convertia així en una amalgama de colors i formes, de textures, de capes, de pensaments"

Lesseps es repensava des de l'origen: el dibuix, i ho feia a l'escola. Art, educació i comunitat per redefinir com volem el carrer; "no cal parlar d'espai públic, parlem del carrer"

L'administració, per González - exregidora del districte de Ciutat Vella de Barcelona, activista política i impulsora de Parlament Ciutadà- també ha de retornar a la idea essencial de pensar les ciutats per ser habitades, on la

ciutadania pugui "aixecar les mans i dir-hi la seva". "Des de l'Institut Cartogràfic de la Revolta treballem amb la idea de la volta (volta de mig punt pròpia de l'art romànic) amb la mateixa idea de subvertir les lògiques de l'arquitectura. Donar-li una altra volta"

"En el moment en què un se sent breu se sent universal". La clau de volta i el dibuix és el que explica aquest nou model d'arquitectura democràtica on l'equilibri ha de ser igual a tot arreu i es compon de petites peces que aguanten l'entramat. Per González, l'estat del benestar se sustenta en aquesta clau de volta que si es retalla cau, ja que "totes les peces han d'estar sanes per mantenir-se dins l'estructura".

Un territori unit, entès com una continuïtat: herència, capes, pervivència i artesania. Conscients del quadern de bitàcola amb el que comptem i també del nostre breu pas pel territori, però també conscients del llegat de ser humans des de la col·lectivitat. "En el moment en què un se sent breu se sent universal"

González també pertany a l'equip RESET, que elabora propostes per a la rehabilitació del territori i la seva sostenibilitat productiva, paisatgística i energètica, i actualment treballa en un nou pla per les Rambles. "No vull ser pessimista, les Rambles no cal rescatar-les, només repensar-les entre totes i tots".

La repercussió de la recerca científica en la creació artística

amb Josep Perelló

Josep Perelló és responsable d'OpenSystemsUB, un grup de recerca que planteja la participació ciutadana i les pràctiques artístiques com una manera diferent de fer ciència.

Partint d'aquesta base, i en una ponència que esdevé un diàleg amb Itziar González, Perelló posa de relleu la importància que té que la ciència surti "al carrer". Com passa amb l'arquitectura, la ciència sovint es percep com

Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC). Diputació de Barcelona. Montalegre, 7. Pati Manning. 08001 Barcelona. Tel. 934 022 565

estanca i compartimentada, feta per experts desconectats de la realitat.

Si Sunetra Gupta unia ciència i literatura o Marina Vegue es replantejava la ciència lligada a la consciència i fins i tot a l'especisme, Perelló planteja un nou rol de la ciència: la ciència participada.

Professor agregat al Departament de Física fonamental de la Universitat de Barcelona, ha estat responsable de l'àmbit de ciència per part de la UB a l'Arts Santa Mònica (2009-2012). Actualment lidera OpenSystemsUB i treballa en sistemes complexos, sobretot en àmbits socials i econòmics. La traducció pràctica és que el projecte aconsegueix barrejar la ciència amb l'art subvertint el concepte de *l'art pour l'art* aconseguint crear dispositius complexos útils per la ciutadania exposats (o representats) al carrer o als museus.

Alguns exemples serien el bcnlab per consolidar les pràctiques de ciència ciutadana a la ciutat, amb els projectes Human Behaviour (dins el Festival DAU), Bee-Path (experiments en *human mobility*) i Urban Bees o Urgent Estimar d'Ada Vilaró a FiraTàrraga.

"Si la ciència és compartida, despertarà curiositat per altres àmbits de la vida i la ciutat"

I tornem a l'origen, a Da Vinci, al dibuix... Al llegat i el lligam entre cultura, educació i memòria.

[Itziar González i Josep Perelló]

Categories: Interacció 2018

Categories: Interacció: jornades

Categories: Activitats Interacció

Tags: arts i creació

Tags: participació cultural

Tags: ciència i cultura

- [2]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2018/Territori-ci%C3%A8ncia-creaci%C3%B3>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/molinaan>

[2] <https://interaccio.diba.cat/node/7827>